

1. מפלגת חד"ש – החזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון
 2. מוריד פריד מחאמיד – מזכיר מק"י באום אל פחם
 3. תאופיק אחמד – מזכיר מק"י באזור אלבטוף
 4. עדאלה – המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל
- על-ידי עוה"ד סוהאד בשארה ואח'
מעדאלה – המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל
רח' יפו 94, ת.ד. 54 חיפה 3100001
טלפון: 04-9501610-04, פקס: 04-9503140
דוא"ל: suhad@adalah.org

העותרים

נ ג ד

1. מר יעקב שבתאי, מפכ"ל המשטרה
 2. תחנת מחוז חוף – מרחב מנשה, משטרת ישראל
 3. תחנת מחוז צפון – תחנת משגב, משטרת ישראל
- על-ידי פרקליטות המדינה, משרד המשפטים
רח' צלאח א-דין 29, ירושלים 91010
טלפון: 073-3925590; פקס: 02-6467011

המשיבים

תגובה מטעם משיבים

1. בהתאם להחלטות בית המשפט הנכבד מיום 6.11.23 ומיום 7.11.23, מוגשת בזאת תגובה לעתירה מטעם המשיבים.
2. עניינה של העתירה בבקשת העותרים כי בית המשפט הנכבד יוציא צו על תנאי המורה למשיבים לבוא וליתן טעם:

"א. מדוע לא לאשר רישיון הפגנה לעותרים 1, 2 בעיר אום אל פחם ביום 7.11.2023 בשעות הערב נגד המלחמה בעזה;
ב. מדוע לא לאשר רישיון להפגנה לעותרים 1, 3 בתוך העיר סכנין המתכוונים לקיימה במהלך שבוע זה (בין התאריכים 7-12/11/23);
ג. מדוע לא תבוטל הנחיית מפכ"ל המשטרה, מר יעקב שבתאי, האוסרת באופן גורף על קיום הפגנות ועצרות מחאה כנגד תקיפת אזרחים בעזה ובכלל זה בהקשר של המלחמה בעזה."

3. כפי שיפורט להלן, וכעולה מחוות הדעת המקצועיות של משטרת ישראל המצורפות לתגובה זו – הן מפקד מחוז חוף והן מפקד מחוז צפון החליטו כי קיומן של התהלוכה וההפגנות הקונקרטיים שהתבקשו על ידי העותרים בעת הזו באום אל-פחם וסכנין, עלולה להביא ברמת ודאות קרובה לפגיעה קשה ורצינית בסדר הציבורי ובשלום הציבור וביטחוננו, החורגת מהיכולת של העותרים ומארגני ההפגנה. זאת, בין היתר, נוכח הפרות סדר שאירעו בהפגנות אחרות בתחילת המלחמה, שלא על-ידי העותרים, בהן הושמעו קריאות ישירות לביצוע מעשה טרור, דברי תמיכה במעשה טרור ואף הזדהות עמו – מעשים שבגינם הוגש כתב אישום חמור בימים האחרונים; ולאור הניסיון מאירועי העבר המלמד כי אירועים מסוג זה עלולים להוביל להתלקחות כוללת, שאינה בשליטת העותרים ומארגני ההפגנה, כפי שנפרט בהמשך הדברים.

4. בתוך כך, מפקדי המחוזות הרלוונטיים שקלו את מספר השוטרים הנדרשים לצורך קיום התהלכה וההפגנות המבוקשות עתה ושמירה על הסדר הציבורי וביטחון הציבור והשוטרים במהלכו, ובהתחשב בכלל המשימות המוטלות על משטרת ישראל בעת הזו, בפרט בשל המלחמה, מצאו כי אין אפשרות להקצות את כוח האדם הנדרש לשם כך.

5. יובהר כי במסגרת בחינת הבקשות לקיומן של תהלכה והפגנה באום אל-פחם והפגנה בסכנין נבחנו קיומן של חלופות שונות על מנת לנסות ולצמצם ככל הניתן את הפגיעה בחופש הביטוי וההפגנה, אולם בחינה זו העלתה כי נכון לעת הזו, לא קיימות חלופות שיהא בהן בכדי לאיין את הסיכון המשמעותי שרואה משטרת ישראל מקיומן של ההפגנות המבוקשות באום אל-פחם ובסכנין ומידת הסיכון הגבוהה להתלקחות, וזאת על יסוד מומחיותם והיכרותם של גורמי המקצוע עם השטח. זאת, כאמור, גם בשים לב להיקף כוח האדם שבאפשרות המשטרה להקצות לכך בעת הזו.

יצוין, כי מדובר בהחלטות המסורות לשיקול דעת גורמי המשטרה, אשר קיבלו אותה מתוך תחושת אחריות כבדה ומתוך הבנה מלאה של השלכות הכרעותיהם, ולאחר שנתנו דעתם לחשיבות שיש לקיום מחאות, בפרט בעת מלחמה, ולתפקיד המשטרה במימוש חירות המחאה והגנה על המפגינים, ומבלי להמעיט מחשיבותן של הזכות לביטוי וחירות ההפגנה. לאור האמור לעיל, סבורים המשיבים כי במכלול הנסיבות, אין עילה להתערבות שיפוטית בהחלטות גורמי המקצוע במשטרה.

6. המשיבים יטענו כי דין העתירה להידחות בהיעדר עילה להתערבותו של בית המשפט הנכבד בהחלטות משטרת ישראל בהתייחס לבקשות העותרים, המבטאות איזון סביר בין כלל השיקולים הצריכים לעניין: כאשר על כף אחת ניצב חופש הביטוי וחופש ההפגנה, ואילו על הכף השנייה ניצבים שיקולים של שמירת הסדר הציבורי ושלומם וביטחונם האישי של המשתתפים בהפגנה ושל הציבור הרחב.

7. אשר לסעד השלישי שהתבקש בעתירה יובהר כבר בפתח הדברים כי האמירות שצוטטו מפי מפכ"ל המשטרה בעתירה, כפי שעולה מהציטוט עצמו, התייחסו למחאות העולות כדי הסתה, ובכל מקרה אינן בגדר הנחייה קונקרטית. משטרת ישראל רואה בזכות המחאה אבן יסוד במדינה דמוקרטית, ובפרט בעת מלחמה. ההחלטות בעניין קיומן של תהלכות או הפגנות ניתנות על ידי מפקדי המחוזות במשטרת ישראל על תשתית עובדתית קונקרטית ביחס לאותה הפגנה ולמיקומה. משכך, אין מקום למתן סעד קונקרטי בעניין זה, ודין הטענות בהקשר זה להידחות.

8. לבסוף יודגש, כי בשים לב לרגישות ולמורכבות הסוגייה, הדברים ימשיכו להיבחן מעת לעת. מדובר בהחלטות המתקבלות על בסיס הערכות מצב עיתיות וביחס לנסיבות קונקרטיות של זמן ומקום, ואשר נכוונות בהתייחס לבקשות העומדות כעת על הפרק.

הרקע בתמצית

9. ביום 7.10.23 החלה מתקפת טרור רצחנית מרצועת עזה, במסגרתה פלשו אלפי פעילי חמאס, הגייהאד האיסלמי וגורמים נוספים לשטח ישראל, כאשר הם חודרים ליישובי עוטף עזה והדרום מן

היבשה, האוויר והים. עם חדירתם לישראל, בבוקרו של יום שבת, ביצעו גורמי טרור אלה מעשי רצח וזוועה ביישובים, ירו על הצירים, טבחו בגברים, נשים קשישים וטף, וביצעו מספר רב של פיגועי חטיפה ולקיחת בני ערובה. במקביל לכך, ביצעו גורמי הטרור הללו ירי מאסיבי של רקטות ופצצות מרגמה לעבר ערי ישראל.

מתקפה רצחנית זו גבתה את חייהם של למעלה מ-1,400 בני אדם (בהם אזרחים, חיילים ואנשי כוחות הביטחון וההצלה), והביאה לפציעתם של למעלה מ-4,000 בני אדם. כמו-כן, במסגרת מתקפת הטרור נחטפו 240 בני אדם לתוך שטח הרצועה.

10. בשל המלחמה שנכפתה על מדינת ישראל, ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי החליטה על נקיטת פעולות צבאיות משמעותיות מכוח הסמכות הנתונה לה בסעיפים 40(א) ו-40(א1) לחוק-יסוד: הממשלה. בנוסף, שר הביטחון הכריז על מצב מיוחד בעורף, בהתאם לסמכותו לפי סעיף 9(ג) לחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951.

11. מאז יום 7.10.23, מדינת ישראל מנהלת מערכה קשה מול ארגוני הטרור ברצועת עזה, כאשר ברקע מתנהלת גם הזירה בצפון, ממנו פונו תושבי יישובים רבים הממוקמים בקרבה לגדר הגבול. ראו לעניין זה גם את סעיף 8 לפסק הדין שניתן בימים האחרונים בבג"ץ 7439/23 **אלואחד נ' צבא הגנה לישראל** (פורסם באר"ש, 31.10.23): "בימים נוראים אלה, מנהלת מדינת ישראל מערכה קשה נגד מבקשי נפשה מארגון חמאס השולט ברצועת עזה, אשר שלח את מרצחיו, ועימו 'ערב רב', אספסוף צמא-דם, בבוקר יום 7.10.2023 (חג שמחת תורה) – להשמיד להרוג ולאבד, מנער ועד זקן, טף ונשים". כן ראו את סעיף 14 לפסק הדין בבג"ץ 7287/23 **גידאן נ' המפקד הצבאי לאזור הגדה המערבית** (פורסם באר"ש, 11.10.23). וראו גם: בג"ץ 7650/23 **האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' השר לביטחון לאומי** (פורסם באר"ש, 30.10.23).

12. העתירה דנן הוגשה ביום 6.11.23, ועם קבלתה החלה סדרה של התייעצויות בהשתתפות הגורמים הרלוונטיים ממשטרת ישראל ומשרד המשפטים, ובהם גם המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (ציבורי-חוקתי). במהלך הישיבות הוצגו מכלול השיקולים על בסיסם הוחלט לסרב את הבקשות שבמוקד העתירה, ועלה כי ההחלטות שניתנו בבקשות אלה לא שיקפו את מלוא הנימוקים האמורים. הגם שיש להצר על כך שהנימוקים במלואם לא ניתנו במסגרת מתן ההחלטות ובטרם הגשת העתירה, החלטות גורמי משטרת ישראל מבוססות על הערכות מקצועיות הנגזרות הן ממידת הסיכון הצפויה ממחאות פרטניות אלה, הן מהיקף כוח האדם שבאפשרות המשטרה להקצות לכך בעת הזו.

13. למען הסדר הטוב נציין כי העתירה כורכת את עניינן של שתי בקשות שונות לקיום אירועי מחאה בשתי ערים שונות, כאשר ההחלטות שהתקבלו בעניינן ניתנו על ידי גורמים שונים במשטרת ישראל אשר אמונים כל אחד על הגזרה הנוגעת למקום שבו נתבקש לקיים את האירועים ובהתאם לנסיבות הקונקרטיות של כל אירוע בנפרד; ועל-פי ההלכה הפסוקה, היה על העותרים להעלות את טענותיהם האמורות בשתי עתירות נפרדות.

מכל מקום, נתייחס עתה לכל אחת מן הבקשות.

14. ביום 2.11.23 הגיש העותר 2 בקשה מטעם העותרת 1 לקבלת רישיון לקיום תהלוכת "מחאה נגד המלחמה ולמען שלום צודק", שתוכננה להתקיים בעיר אום אל-פחם ביום 7.11.23 בין השעות 18:30-20:30.

צילום הבקשה לקבלת רישיון לקיום תהלוכה באום אל-פחם מיום 2.11.23 צורף לעתירה וסומן ע/1.

15. ביום 5.11.23 דחתה משטרת ישראל את הבקשה, כדלקמן:

"[...] 2. בקשה זו הועברה לעיונו של ממ"ז חוף, ניצב דניאל לוי, אשר מילא ידי להשיבך.
3. לאחר ששקלנו את כלל השיקולים הרלוונטיים הגענו לכלל מסקנה כי קיום המחאה יביא ברמת וודאות קרובה לפגיעה קשה ורצינית בסדר הציבורי ובשלום הציבור.
4. עמדה זו מתחדדת ביתר שאת גם לאור לקחים מאירועי עבר כמו גם מלקחים בזמן המלחמה הנוכחית (2 שיירות רכבים ותהלוכה עם עצרת מחאה) בעיר אום אל פאחם. אירועים אלו הפכו מתחילתם לאירוע הסתה וכללו שימוש בשלטי הסתה קשים ובקריאות הסתה קשות כנגד מדינת ישראל תוך השתתפות צעירים משולהבים אשר גרמו לפגיעה קשה ורצינית בסדר הציבורי.
5. אשר על כן, בקשתם לקיום מחאה אינה מאושרת."

16. כאמור לעיל, עם הגשת העתירה דן ביום 6.11.23 החלה סדרת התייעצויות בהשתתפות הגורמים הרלוונטיים, במסגרתה שוקפו מלוא הנימוקים העומדים בבסיס ההחלטה. בהמשך לכך, העבירה משטרת ישראל חוות דעת מקצועית ומפורטת ביחס לקיום ההפגנה הקונקרטיה במועד המבוקש.

בתמצית נציין, כי מחוות הדעת האמורה עולה כי באום אל-פחם מתקיימות במהלך השנים הפגנות רבות, אשר מלוות פעמים רבות ביידוי אבנים כנגד שוטרים, חסימת צירים ראשיים, הסתה לטרור והפרת הסדר הציבורי. ניסיון העבר, מלמד כי בתקופות רגישות כמו התקופה הנוכחית ישנה עלייה דרמטית בדברי הסתה וקריאות לפעולות אלימות אקטיבית בקרב תושבי העיר, כאשר פתיחת המלחמה הובילה לחשש להסלמה בגזרות אחרות בקרב פעילי ותומכי טרור גם בתוך מדינת ישראל.

עוד צוין, כי ביום 19.10.23 התקהלו באזור מסגד אבו עבידה באום אל-פחם מאות אנשים לקיום תהלוכה, וזאת מבלי שקיבלו רישיון לכך מהמשטרה. במהלך המחאה פרסמו משתתפיה ברשתות החברתיות, בזמן אמת, קריאות ישירות לביצוע מעשי טרור תוך שהעלו דברי שבח, אהדה ועידוד למעשי טרור, תמיכה בו והזדהות עמו, כאשר על פי תוכנו של הפרסום והנסיבות שבהן פורסם הייתה אפשרות ממשית שדברים אלה יגרמו למעשה טרור. בנוסף, בוצעו הפרות סדר תוך שימוש באלימות קשה כנגד שוטרים, המלווה ביידוי אבנים וחפצים על שוטרים. נציין כי התהלוכה התקיימה בסמטאותיה של אום אל-פחם, דבר אשר הקשה מאוד על ניווד כוחות המשטרה פנימה. במסגרת פיזור ההפגנה בוצעו מעצרים של מספר חשודים, וביום 6.11.23 הוגש כתב אישום חמור כנגד שני נאשמים בעקבות האירוע, במסגרתם הואשמו בעבירות של הסתה לטרור והזדהות עם ארגון טרור. בד בבד הוגשה בקשה למעצרים עד תום ההליכים.

כן הובהר, כי המציאות הביטחונית השוררת כיום בשל המלחמה מחייבת את משטרת ישראל בכלל ומחוז חוף בפרט להיערכות מהודקת ביתר שאת, וזאת גם בשים לב ל לאירועים שהתרחשו במחוז בעבר. על מנת להימנע מתרחישים דומים כעת, משטרת ישראל נדרשת להציב בשטח כוחות בהיקפים גדולים ובפריסה רחבה. מעבר לכך, החלק המערבי של גבול הצפון נמצא בפיקוד ושליטה של מחוז חוף, ובשל המצב בגבול הצפוני מחוז חוף נדרש לעבות את כוחותיו גם בזירה זו. יודגש בהקשר זה, כי אזורים רבים במחוז חוף נתונים בימים אלה תחת מתקפת רקטות חמורה (אמש, 6.11.23, נורו לאזור זה כ-30 רקטות). משטרת ישראל נושאת באחריות, בין היתר, גם לזירות הנפילה ולטיפול השוטף בסדר הציבורי באזורים אלה ומטבע הדברים מחויבת להקצות כוחות רבים גם לנושא זה. לאור זאת, היכולת של משטרת ישראל בכלל ומחוז חוף בפרט להקצות כוחות משטרתיים גדולים לצורך קיום מחאה או תהלוכה אשר טומנת בחובה ודאות קרובה להפרת הסדר הציבורי היא מוגבלת ובקשר לתהלוכה נושא העתירה במועד שנתבקשה אינה אפשרית, וזאת לנוכח האתגרים הרבים אליהם חשוף מחוז חוף עתה בשל מלחמת חרבות ברזל.

צילום חוות הדעת מטעם משטרת ישראל ביחס לקיום ההפגנה באום אל-פחם מצורף ומסומן מש/1.

סכנין

17. ביום 2.11.23 הגיש העותר 3 בקשה מטעם העותרת 1 לקיום עצרת ל"הפסקת המלחמה" בעיר סכנין, אשר תוכננה להתקיים ביום 4.11.23 בין השעות 15:00-15:16. בו במקום ניתנה החלטת משטרת ישראל לפיה הבקשה לא מאושרת.

18. בחוות הדעת המצורפת מפורטת בהרחבה עמדת מפקד מחוז צפון במשטרה המפרטת את הנימוקים לדחיית האפשרות לקיום הפגנה בעת הזו בסכנין. בית המשפט הנכבד מופנה לאמור בה.

בתמצית, מחוות הדעת עולה כי לנוכח המלחמה והאיומים העומדים על הפרק בזירה הצפונית של המדינה, ולנוכח "כח האדם הקיים כיום בתחנה עונה בקושי על הצורך הקיים ואינו מסוגל לתת קשב לאירועים חריגים נוספים בייחוד לא כאלו שאנו צופים שיביאו לכדור שלג של הסלמה". כן עולה מחוות הדעת כי "ניסיון העבר מאירועי 'שומר החומות' מלמד אותנו כי המון משולהב פועל לתקוף את יושבי הישובים היהודיים הקטנים הפזורים בגזרה. הפרות סדר ופגיעות כאלו החלו בזמנו בעקבות אירועים הדומים לאירוע שבבקשה זו. הדבר נכון לאירועי 'שומרי החומות', מאורעות אוקטובר, אירועי פסח האחרון- בכולם אירועי הפרות הסדר החלו מאירועים מצומצמים. ברגישות המצב הנוכחי, הערכה בסבירות גבוהה כי האירוע יתסיס את השטח".

בתוך כך, בחוות הדעת מצוין כי נשקלו חלופות וכי "יש להדגיש כי בטרם סורבה הבקשה נשקלו חלופות שפגיעתן פחותה ואולם לאור הרגישות הגבוהה בעת הזו ולאור ההיכרות העמוקה עם הגזרה ומאפייניה, גם אירוע מחאה בתצורה אחרת מזו שהתבקשה, עלול לשמש פלטפורמה להתארגנות להפרות סדר. כך למשל, גם כינוס במקום סגור עדיין מהווה נקודת מפגש להתארגנות של הפרות סדר, דוגמת סגירת כבישים, השלכת אבנים והבערת צמיגים שעלולים להתפתח".

צילום חוות הדעת מטעם משטרת ישראל ביחס לקיום ההפגנה בסכנין מצורף ומסומן מש/2.

19. נוסף על האמור לעיל, ברשות משטרת ישראל חוות דעת מודיעינית סודית התומכת בהחלטות שהתקבלו על ידי מפקדי המחוזות וניתן להציגה במעמד צד אחד בפני בית המשפט הנכבד.

עמדת המשיבים

20. הזכות להפגין וחופש האסיפה הן זכויות אדם מן המעלה הראשונה, המוגנות במשפט הישראלי כזכויות חוקתיות. על כך אין כל עוררין. ראו לעניין זה, בין היתר, את פסק הדין בבג"ץ 2481/93 **דיין נ' מפקד מחוז ירושלים**, פ"ד מח(2) 468, 456 (1994). בהתאם לפסיקתו של בית המשפט הנכבד זכויות אלה אינן זכויות מוחלטות, ויש לאזן מול זכויות ואינטרסים אחרים ובכלל זאת שמירה על הסדר הציבורי, על שלום הציבור ועל בטחונו. האיזון נעשה בהתאם לדין ובכלל זה פסיקת בית המשפט הנכבד שעסקה בכך לא מעט, ואשר במסגרתה הותווה מבחן הוודאות הקרובה לפגיעה קשה ורצינית בסדר הציבורי ושלום הציבור וביטחונו, אשר משמש כאמת המידה להגבלת הזכויות האמורות. (ר' בג"ץ 6536/17 **התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' משטרת ישראל**, (אר"ש, 8.10.17) (להלן: **עניין כיכר גורן**); ובג"ץ 5318/21 **עיריית רעננה נ' משטרת ישראל**, (אר"ש 18.5.22)).

בפסיקתו ארוכת השנים, שב ועמד בית המשפט הנכבד על המסגרת הנורמטיבית לדיון בשאלת הזכויות והאינטרסים המתנגשים בעת בחינת בקשה למתן רישיון תהלוכה והפגנה. ראו למשל בג"ץ 7101/93 **נוביק נ' מפקד מחוז ירושלים** תק-על 93(4) 644; בג"ץ 411/89 **תנועת נאמני הר הבית נ' מפקד משטרת מרחב ירושלים**, פ"ד מג(2), 17. עוד עמד בית המשפט הנכבד על הסמכויות הכלליות המסורות בידי המשטרה מכוח סעיפים 3-5 לפקודת המשטרה, וכי סמכויותיה אלו עומדות לה לצד הסמכויות הקבועות בסעיפים 84-85 לפקודה והפסיקה הנלווית להם, אשר מקצתה נסקרה מעלה. ההלכה המנחה בעניין סוכמה בפסק הדין בבג"ץ 6536/17 **התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' משטרת ישראל** (פורסם באר"ש, 8.10.17).

לעמדת המשיבה, על פי המתואר לעיל – בחינת המקרים שלפנינו מעלה כי האיזון שנערך ביחס לשניהם בין חופש הביטוי וההפגנה של העותרים לבין החשש הכבד לשלום הציבור ולביטחונו, הוא איזון אשר עונה אחר מבחן הוודאות הקרובה שהותווה בפסיקה, ואינו מצדיק עילה להתערבות שיפוטית.

21. כעולה מחוות הדעת המקצועיות של משטרת ישראל שפורטו לעיל, קיומן של תהלוכות והפגנות בעת הזו באום אל-פחם ובסכנין, כפי שהתבקש בעתירה, עלול להביא ברמת ודאות קרובה לפגיעה קשה ורצינית בסדר הציבורי ושלום הציבור וביטחונו. זאת, בין היתר, לנוכח חשש מוצק, לרבות על רקע הפרות סדר שאירעו בתחילת המלחמה, בהן הושמעו קריאות ישירות לביצוע מעשה טרור, דברי תמיכה במעשה הטרור ואף הזדהות עמו – מעשים שבגינם אף הוגש כתב אישום חמור לבית המשפט המחוזי בימים האחרונים, ולאור הניסיון מאירועי העבר, המלמד כי אירועים מסוג זה עלולים להוביל להתלקחות כוללת.

22. בתוך כך, הביאו מפקדי המחוזות את העובדה כי כוח האדם העומד לרשות המשטרה לעת הזו הוא מוגבל ביותר, לנוכח התפקידים הרבים המוטלים על המשטרה כנגזרת מהמצב המלחמתי והאיומים הביטחוניים החמורים העומדים על הפרק, בשעה שישראל מצויה בעיצומה של מלחמה, ורמת המתוחות בכל רחבי הארץ גבוהה ביותר, ונדרשת פריסה רחבה של כוחות בהיקפים גדולים. משכך, אין באפשרות המשטרה להקצות את כמות השוטרים הנדרשת לשם קיומן הבטוח של התהלכה וההפגנה באום אל-פחם וההפגנה בסכנין, תוך שמירה על הסדר הציבורי באזור ובכלל.

23. יובהר, כי אין כל טענה כלפי העותרים, כי כוונתם לארגן הפגנה במטרה להסית לטרור. יחד עם זאת, וכפי שהובהר לעיל, הניסיון מאירועי העבר מלמד כי אירועים מסוג זה עלולים להוביל להתלקחות כוללת, שאינה בשליטת העותרים ומארגני ההפגנה.

24. בית המשפט הנכבד הכיר לא אחרת בכך שיש להתחשב בשיקולי כוח האדם של המשטרה וביתר התפקידים המוטלים על המשטרה. ראו למשל את שנפסק בבג"ץ 411/89 **תנועת נאמני הר הבית וארץ ישראל נ' מפקד משטרת מרחב ירושלים**, פ"ד מג(2) 017:

8. אלא שבחינת סבירותם של האמצעים שבידי המשטרה לנקוט כדי להבטיח את הסדר הציבורי בעת התהלכה אינה נעשית על-פי אמת מידה תיאורטית, **אלא בהתחשב במכלול הנסיבות הקונקרטיות, ובכלל זה נסיבות של הזמן והמקום. שכן האמצעים העומדים לרשות המשטרה (בכוח אדם ובציוד) כדי למלא אותה שעה את כל משימותיה אינם בלתי נדלים, כשם שיש שתנאי המקום אינם מאפשרים למשטרה, בכל מקרה, שליטה אפקטיבית בנעשה ומניעת הסכנה הצפויה.** מכאן המסקנה, כי 'חברה דמוקרטית, המבקשת לשמור על כבוד האדם, נפשו וגופו, והדואגת לקיומם של סדרי ממשל דמוקרטיים, חייבת לעתים לשלול או להגביל את חופש הביטוי ואת זכות ההפגנה והתהלכה, גם אם המשמעות המעשית היא במתן וטו-דה-פקטו לקהל עוין ובריוני' (בג"צ 153/83 [2] הנ"ל, בעמ' 407). יש, על-כן, שהכרח-בל-יגונה הוא, כי בהתנגשות בין האינטרסים והזכויות תיסוג זכות ההפגנה והתהלכה מפני האינטרס הציבורי של שמירת הסדר והביטחון.

9. כפי שהסביר המשיב בענייננו, יום ירושלים הינו, כידוע, יום של עלייה לירושלים, ואלפים באי לפקוד את אתריה. באותו יום אמורים להתקיים אירועים רבים, רשמיים ואחרים, לרבות צעדות ותהלוכות של אלפי בני-אדם, במקומות שונים בעיר. כל אלה מחייבים הקצאת כוחות גדולים של שמירה ואבטחת הסדר הציבורי. בנוסף לכך מוטלות על המשטרה בעת האחרונה משימות רבות מעבר לרגיל, הקשורות לשמירה על הסדר הציבורי והביטחון בירושלים עקב הפרות סדר ומהומות הפוקדות את העיר. משימות אלה כשלעצמן מחייבות הקצאת כוחות משטרה גדולים.

כן ראו והשוו לפסק הדין שניתן בבג"ץ 153/83 לוי נ' מפקד המחוז הדרומי של משטרת ישראל, פ"ד לח(2) 393, בעמ' 411.

הדברים יפים בשינויים המחויבים אף לענייננו, מקום בו מדינת ישראל מצויה במלחמה ושוטרי משטרת ישראל נדרשים לפריסה רחבה של כוחות בהיקפים גדולים. כעולה מחוות הדעת שהוצגו לעיל, מפקדי המחוזות עומדים על כך כי הקצאת כוח האדם הנדרש לשם הבטחת שלום הציבור וביטחונו ושלום השוטרים לקיומן של ההפגנות המבוקש אינה אפשרית.

25. יובהר, כי אין ענייננו במתן כוח לקהל עוין לסכל את מימושה של זכות-יסוד להפגין, כפי שטוענים העותרים בפסקה 33 לעתירה, אלא בחשש מוצק כי לא ניתן יהיה למנוע מצב שבו קיומן של תהלוכות והפגנות בעת הזו באום אל-פחם ובסכנין יביא ברמת ודאות קרובה להפרות סדר אלימות ולזלוג להפרות סדר חמורות ולהתלקחות אלימה.

26. למותר לציין, והדברים ידועים – מדינת ישראל מצויה בימים אלה במצב מלחמה. מצב זה, מטבע הדברים, יוצר מתיחות רבה בקרב הציבור ורגישות רבה. משטרת ישראל, כמו גם יתר גופי הביטחון, עושים מאמצים בכל דרך אפשרית, להותיר את גזרת הפנים שקטה ולמנוע התלקחות פנימית שתפגע בציבור כולו, תפגע במאמצי המלחמה הכוללים ואף עלולה להתדרדר להפרות סדר אלימות, כאשר השליטה על הסלמה זו חלקית ומוגבלת ואף אינה תלויה בהכרח במארגנים ובמבקשים. כאמור לעיל, וכן כפי שהורחב בחוות הדעת המודיעינית, גורמי המשטרה עומדים על כך שלעת הזו, המחאות המבוקשות בעתירה דגן עלולות להביא בוודאות קרובה להסלמה חמורה אותה יש למנוע.

27. מכל מקום, במסגרת בחינת הבקשות לקיומן של תהלוכה והפגנה באום אל-פחם והפגנה בסכנין נבחנו קיומן של חלופות שונות על מנת לנסות ולצמצם ככל הניתן את הפגיעה בחופש הביטוי וההפגנה. אולם בחינה זו העלתה כי נכון לעת הזו, לא קיימות חלופות שיהא בהן בכדי לאיין את הסיכון הממשי והחמור שרואה משטרת ישראל מקיומן של התהלוכה וההפגנה המבוקשות באום אל-פחם ובסכנין ומידת הסיכון הגבוהה להתלקחות שהיא ברמת ודאות קרובה, וזאת על יסוד היכרותם המעמיקה של גורמי המקצוע עם השטח. זאת ועוד, כוח האדם העומד לרשות המשטרה לעת הזו הוא מוגבל לנוכח התפקידים הרבים המוטלים על המשטרה, בשעה שישראל מצויה בעיצומה של מלחמה, ורמת המתיחות בכל רחבי הארץ גבוהה ביותר. משכך, אין באפשרות המשטרה להקצות את כמות השוטרים הנדרשת לשם קיומה של תהלוכה והפגנה באום אל-פחם והפגנה בסכנין, תוך שיובטח בהן שלום הציבור ושלום השוטרים. מכאן, שאין מנוס מלדחות את הבקשה לקיומן של התהלוכה וההפגנה המבוקשות בעת הזו, כך שבהתנגשות שבין האינטרסים ובין הזכויות "תיסוג זכות ההפגנה והתהלוכה מפני האינטרס הציבורי של שמירת הסדר והביטחון" (בג"ץ **תנועת נאמני הר הבית לעיל**).

28. יודגש כי מדובר בהחלטות המסורות לשיקול דעת מקצועי של גורמי המשטרה, אשר קיבלו אותה מתוך תחושת אחריות כבדה ומתוך הבנה מלאה של השלכות הכרעותיהם בשים לב להיותה של זכות המחאה אבן יסוד במדינה דמוקרטית. המשיבים יטענו כי מדובר בהחלטה סבירה, הנטועה בלב מתחם שיקול הדעת המקצועי המסור למשטרת ישראל, וככזו – היא אינה מצדיקה את התערבותו של בית המשפט הנכבד.

29. נשוב ונציין כי בשים לב לרגישות ולמורכבות הסוגייה, הדברים ימשיכו להיבחן מעת לעת. מדובר בהחלטות המתקבלות על בסיס הערכות מצב עיתיות וביחס לנסיבות קונקרטיות של זמן ומקום, ואשר נכונות בהתייחס לבקשות העומדות כעת על הפרק.

30. מכל הטעמים שפורטו לעיל, עמדת המשיבים היא כי דין העתירה להידחות.

31. תגובה נתמכת בתצהיריהם של קצין אגם מחוז צפון, ניצב משנה רן אופיר; ובתצהירו של מפקד מרחב מנשה במחוז חוף, ניצב משנה שלמה בן שושן.

היום, כ"ג בחשוון תשפ"ד

7 בנובמבר 2023

ס"ן דגן

סיון דגן, עו"ד

סגנית במחלקת הבג"צים

בפרקליטות המדינה

מוריה פרימן

מוריה פרימן, עו"ד

סגנית בכירה א' במחלקת הבג"צים

בפרקליטות המדינה

תוכן עניינים

מס'	שם הנספח	עמ'
מס' 1	צילום חוות הדעת מטעם משטרת ישראל ביחס לקיום ההפגנה באום אל-פחם	3
מס' 2	צילום חוות הדעת מטעם משטרת ישראל ביחס לקיום ההפגנה בסכנין	7

נספח מש/1

צילום חוות הדעת מטעם משטרת
ישראל ביחס לקיום ההפגנה באום
אל-פחם

עמ' 3

6/11/23

סירוב מתן רישיון למפלגת חדש לשם קיום תהלוכה באום אלפאחם

כללי:

ביום 3.11.23 פנה מזכיר התנועה הקומוניסטית ומפלגת חדש בבקשה למתן רישיון ותיאום תנאים וקיום אירוע מחאה לקיום תהלוכה בתוך אום אלפאחם (להלן: פאחם) בנושא קריאה להפסקת פעילות צה"ל בשטחים.

בקשה זו נבחנה ע"י מת"ח פאחם, סני"צ אייל שחר, וממ"ז חוף, ניצב דניאל לוי. בסופו של יום, לאחר בחינת כלל השיקולים הרלוונטיים הוחלט ע"י מפקד המחוז כי בעת הזו לא ניתן לאשר את קיום התהלוכה שכן קיום המחאה/תהלוכה יביא ברמת וודאות קרובה לפגיעה קשה ורצינית בסדר הציבורי ובשלום הציבור.

ראשית יצויין כי הפגנות בפאחם מתקיימות ברבות השנים כדבר שבשיגרה בנושאים שונים ומגוונים: מחאות בנושא יום השחיד הפלסטיני, מחאה לציין עשור להקמת תנועת חיראק, מחאה לרגל תמיכה בעצירים בטחוניים, הזדהות עם תושבי השטחים, במסגרת שומר חומות התקיימו הפגנות רבות על רקע תמיכה באלאקצא, אירוע השנה למאורעות אוקטובר, כניסה פעילי ימין לאלקצא ועוד.

הפגנות אלה מלוות לעתים בידוי אבנים כנגד שוטרים, חסימת צירים ראשיים כגון ציר 65, כאשר במסגרתן יוצאים לרחוב מאות צעירים מפאחם אשר אינם בהכרח קשורים למארגני המחאות, אך מוצאים במחאות הללו פלטפורמה להבעת זעמם תוך שימוש באלימות, הסתה לטרור והפרת הסדר הציבורי. נוכחותם גורמת לתסיסה, אלימות, הנפת דגלי הסתה וקריאות הסתה לטרור תוך שהם עושים שימוש ברשתות החברתיות כפלטפורמה להסתה תוך כדי המחאה או התהלוכה בזמן אמת ומשלהבים צעירים נוספים להצטרף אליהם למחאה. בפועל מארגן המחאה, יהיה אשר יהיה, אינו יכול לשלוט על ההמון הזה ואין ביכולתו להשפיע עליו.

בפועל התקיימו לאורך השנים גם מחאות אלימות המלוות בקריאות הסתה לטרור והזדהות עם ארגוני טרור תוך כדי תהלוכה ומחאה תוך שימוש בוטה ברשתות החברתיות על מנת לשלהב את ההמון, כאשר בחלק מהמקרים מועלים לרשתות החברתיות פרסומים ותמונות של חלק מראשי התנועה האסלאמית אשר מקום מושבה בפאחם (שיח ראאד סאלח) מחובק עם מחבלים. מיותר לציין כי לראשי התנועה האסלאמית תומכים רבים בואדי עארה והם יוצאים ומצטרפים להמון המשולהב.

מאפייני פאחם:

חלקים מתושבי פאחם הנמנים על קבוצות קיצוניות, מהווים מוקד לאומני אשר הוציא מקרבו מחבלים אשר ביצעו פיגועים בדמות ירי לעבר שוטרים הן באום אלפחם והן מחוץ לאום אלפחם.

משטרת ישראל

מחוז חוף

עוד יצויין כי פאחס הינה מקום מושבה של הפלג הצפוני של התנועה האיסלאמית ומקום מושבה של תנועת חיראק אלפחואמי כאשר חלקים מהקבוצות הללו מהווה מוקד לאומני מסית. 2

חלק מתושבי פאחס מנסים להציב את העיר כסמן ימני לאירועים המתרחשים במגזר הערבי במדינת ישראל ואף מחוצה לה.

במהלך השנים האחרונות נערכו מספר מבצעים צבאיים אשר השפיעו באופן מובהק על הלכי הרוח בקרב תושבי ואדי עארה בכלל ופאחס בפרט.

נסיון העבר, בין היתר, במסגרת מבצע שומר חומות, מלמד כי במהלך תקופות רגישות, כמו התקופה הנוכחית, ישנה עלייה דרמטית בדברי הסתה וקריאות מסיתים לפעולות אלימות אקטיבית בקרב תושבי העיר פאחס. במהלך אירועי שומרי חומות היו פגיעות קשות כנגד שוטרים, אזרחים, תוך הפרות קשות של הסדר הציבורי כמו גם פגיעות ברכוש בשווי מליוני שקלים.

עוד עולה מלקחי העבר כי ניטור קריאות ברשתות חברתיות מלמד כי רואים בתושבי פאחס כמושיעי מסגד אלאקצא – קריאות אלה מצאו ביטויים בערוץ הטלגרם "וועלאת" אשר קרא לתושבי פאחס האמיצים לקום ולהגן על אלאקצא.

עיתוי בקשת התהלכה:

בימים אלה אנו מצויים בזמן מלחמה. וועדת השרים לענייני ביטחון לאומי החליטה על נקיטת פעולות צבאיות משמעותיות, מכוח סמכותה בסעיפים 40(א) ו-40(א1) לחוק יסוד ההמשלה, החל מיום 7/10/23 וזאת בשל המלחמה שנכפתה על מדינת ישראל באמצעות מתקפת הטרור הרצחנית ברצועת עזה, במהלכה פועלים גורמי הביטחון כנגד יעדי טרור. פתיחת המלחמה הובילה לחשש להסלמה בגזרות אחרות בקרב פעילי ותומכי טרור גם בתוך מדינת ישראל.

ביום 19/10/23 התקלו באיזור מסגד אבו עבידה בפאחס מאות אנשים לקיום תהלכה וזאת מבלי שקיבלו אישור או רישון מהמשטרה. במהלך התהלכה שהתקיימה בסימטאותיה של פאחס (עובדה אשר הקשתה מאוד על ניווד כוחות המשטרה פנימה), משתתפי המחאה פירסמו ברשתות החברתיות, בזמן אמת, קריאות ישירות לביצוע מעשי טרור תוך שהעלו דברי שבח, אהדה ועידוד למעשי טרור, תמיכה בו והזדהות איתו כאשר על פי תוכנו של הפרסום והנסיבות שבהן פורסם היתה אפשרות ממשית שדברים אלה יגרמו למעשה טרור.

בנוסף בוצעו הפרות סדר תוך שימוש באלימות קשה כנגד שוטרים, המלווה בידווי אבנים וחפצים על שוטרים. במסגרת פיזור הפגנה בוצעו מעצרים של מספר חשודים, כאשר ביום 6/11/23 הוגש כתב אישום חמור כנגד מוחמד גבארין ואחמד כליפה (המזוהים עם תנועת חיראק אלפחמאוי), במסגרתו הואשמו בעבירות של הסתה לטרור והזדהות עם ארגון טרור. בד בבד הוגשה בקשה למעצרים עד תום ההליכים.

כתובתנו באתר:

משטרת ישראל מחוז חוף

מחאה זו מיום 19/10/23 הוכיחה ביתר שאת כי הציבור המשולהב אשר מצטרף למחאה/תהלוכה אינו שייך לקבוצה כזו או אחרת אלא מחפש את האכסניה המתאימה להוציא את זעמו תוך שימוש באלימות והסתה לטרור.

יכולת להקצאת כוחות:

המציאות הבטחונית השוררת כיום בעיצומו של מצב לחימה עיקש הן בגיזרה הדרומית והן בגיזרה הצפונית מחייב את משטרת ישראל בכלל ומחוז חוף בפרט להיערכות מהודקת ביתר שאת, וזאת גם בשים לב ללקחי העבר גם בהתבסס על אירועי "שומר חומות" ב 2021 אשר פקדו את מחוז חוף לכל אורכו: הן בערים המעורבות (חיפה, עכו) והן במרחב הכפרי במגזר הערבי הכולל את ואדי עארה בכלל ואום אלפחם בפרט.

תרחישי שומר חומות 2 שרירים וקיימים גם כיום בזיקה להפס"ד רב זירתי אלים ומסית. במצב זה, משטרת ישראל נדרשת לכוחות בשטח במכפלות אחרות מאלו אשר אנו מכירים. בימים טרופים אלה, המשטרה פזורה בכוחות רבים בכל רחבי המחוז, תוך שימת דגש על הבטחון האישי, הגעה לאירועי תגובה רבים אשר מתקבלים במוקדי מכלולי השליטה (מוקד 100). יש לתת את הדעת לעובדה כי הציבור בימים אלה רגיש יותר, שם לב לפרטים וכתוצאה מכך מתקבלות פניות רבות למשטרת ישראל אשר מחייבת הגעת כוחות לאלתר וזאת בנוסף למשימותיה הרבות של משטרת ישראל אשר אין צורך להרחיב עליהן.

מעבר לכך מתוקף העובדה כי החלק המערבי של גבול הצפון נמצא בפיקוד ושליטה של מחוז חוף, הרי לאור המצב בגבול הצפוני מחוז חוף נדרש לעבות את כוחותיו גם בגיזרה זו. יודגש בהקשר זה, כי איזורים רבים במחוז חוף נתונים בימים אלה תחת מתקפת רקטות חמורה (אמש נורו לאיזור זה כ - 30 רקטות). משטרת ישראל נושאת באחריות, ביו היתר, גם לזירות הנפילה ולטיפול שוטף בסדר הציבורי באיזורים אלה ומטבע הדברים מחוייבת להקצות כוחות רבים גם לושא זה.

מהמקובץ לעיל עולה כי היכולת של משטרת ישראל בכלל ומחוז חוף בפרט להקצות כוחות משטרתיים גדולים לצורך קיום מחאה/תהלוכה אשר טומנת בחובה וודאות קרובה להפרת הסדר הציבורי אינה אפשרית בעת הזו, וזאת אל נוכח האתגרים הרבים אליהם חשוף המחוז במסגרת מלחמת חרבות ברזל.

בברכה,
סני"צ שמדר קליין, עו"ד
יועמ"ש קב"צ מחוז חוף

נספח מש/2

צילום חוות הדעת מטעם משטרת
ישראל ביחס לקיום ההפגנה בסכנין

עמ' 7

משטרת ישראל / מחוז
צפון
כ"ב חשון תשפ"ד
06 נובמבר 2023

מחלקת הבג"צים
פרקליטות המדינה

הנדון: התייחסות מחוז צפון לבג"צ 8007/23

1. מסמך זה יפרט את עמדת המחוז הצפוני לנטען לגביו בבג"צ שבנדון.
 2. בתאריך 2.11.23 הגיש העורר בקשה לקיום הפגנה בסחנין כנגד המלחמה ולמען שלום צודק, מטעם מפלגת חד"ש.
 3. הבקשה נשקלה לאור מכלול נתונים שהובאו בחשבון ובסופו של דבר סורבה.
 4. למען הסר ספק, יודגש כי הסירוב הנו למחאה הזו בעת הזו, לאור הנסיבות המסוימות ואין כאן משום קביעה עקרונית.
 5. הסירוב היה בעצה אחת של התחנה, המרחב ופיקוד המחוז.
 6. להלן יפורטו מכלול הנסיבות שהביאו לעמדה המסרבת את הבקשה. חלק מהטעמים די בהם לעמוד לבדם והמכלול של כולם בודאי מקים עמדה מבוססת.
- א. אנו נמצאים במלחמה בחזית הדרום ובחזית הצפון. המערכה הצפונית כוללת ירי רקטי והתרעות חוזרות ונישנות על כוונות חדירה של מחבלים לגבולות הארץ. מחוז צפון נושא חלק פעיל במלחמה, בהגנה מול המתרחש מהגבולות ובכוננות להחמרת התקיפות מהגבול הצפוני. הדריכות בשיאה והמצב מחייב את כלל שוטרי התחנה להתעסק עם משימות שאינן נוגעות לשגרה ומעסיק את כל כח האדם וכוחות תגבור רבים, במתן מענה לתושבי גזרת תחנת משגב. רמת הפעילות הגבוהה מאפיינת את המצב בכל הארץ ועל מנת למצות את כח האדם שלה, הכריזה המשטרה על מתכונת פעילות מיוחדת, המחייבת את השוטרים לעבודה במשמרת של 12 שעות ללא חופשות. כח האדם הקיים כיום בתחנה עונה בקושי על הצורך הקיים ואינו מסוגל לתת קשב

E-mail: Mahoz.zafon@police.gov.il

- לאירועים חריגים נוספים בייחוד לא כאלו שאנו צופים שיביאו לכדור שלג של הסלמה, כפי שיפורט.
- ב. הבקשה לקיום הפגנה בעיר סחנין הוגשה על ידי מר תאופיק אחמד (כנעאנה), נציג מפלגת חד"ש בעיר עראבה, תושב העיר עראבה. המארגנים אינם בני המקום וגם מבדיקה עם ראש עריית סחנין, הרשות אינה קשורה למחאה.
- ג. ניסיון העבר מאירועי "שומר החומות" מלמד אותנו כי המון משולהב פועל לתקוף את יושבי הישובים היהודיים הקטנים הפזורים בגזרה. הפרות סדר ופגיעות כאלו החלו בזמנו בעקבות אירועים הדומים לאירוע שבבקשה זו. הדבר נכון לאירועי "שומרי החומות", מאורעות אוקטובר, אירועי פסח האחרון- בכולם אירועי הפרות הסדר החלו מאירועים מצומצמים. ברגישות המצב הנוכחי, הערכה בסבירות גבוהה כי האירוע יתסיס את השטח.
- ד. בגזרת התחנה קיים מרקם חיים עדין של אוכלוסייה מעורבת ערבים ויהודים (120 אלף תושבים, 90% מהם מוסלמים). אירוע מחאה כפי שהתבקש בעת הזו עלול להתפרש לא נכון על ידי חלק מהאוכלוסייה ולהביא לתסיסה. השמירה על מרקם חיים משותף ורגוע הנו קריטי לא רק לגבלות התחנה אלא עלול להשפיע אף למחוזות אחרים.
- ה. משולש הישובים סחנין, עראבה ודיר חנא משמש מוקד משיכה ללאומיות הערבית הפלסטינית. מדי שנה מציינים במקום את "יום האדמה" וכך גם היה האיזור מוקד מרכזי באירועי "שומר החומות" ואירועי אוקטובר 2000. הנפיצות באיזור גבוהה וזהו שיקול שנקח בחשבון במסגרת כלל השיקולים.
7. יש להדגיש כי בטרם סורבה הבקשה נשקלו חלופות שפגיעתן פחותה ואולם לאור הרגישות הגבוהה בעת הזו ולאור ההיכרות העמוקה עם הגזרה ומאפייניה, גם אירוע מחאה בתצורה אחרת מזו שהתבקשה, עלול לשמש פלטפורמה להתארגנות להפרות סדר. כך למשל, גם כינוס במקום סגור עדיין מהווה נקודת מפגש להתארגנות של הפרות סדר, דוגמת סגירת כבישים, השלכת אבנים והבערת צמיגים שעלולים להתפתח.
8. ניסיון העבר הוא שיקול בהערכת המצב וההערכה כי תתפתח תסיסה מסוכנת.

E-mail: Mahoz.zafon@police.gov.il

9. יודגש, גם אם אין בכוונת המארגנים עצמם להתסיס, הרי שהחשש הממשי הוא מהצעירים המשולהבים שיגיעו ויחלו לפעול עצמאית באירועי הפרות סדר שיבעירו את הגזרה ואולי אף גזרות נוספות.

10. השקט הנשמר בימים אלו הוא תוצאה של עבודה מאומצת, הכוללת, בין היתר, שמירה על הגזרה וסיכולים מול המסיתים ברשתות המנטורים ברמה יומיומית. מדובר במאמץ משותף של כמה ארגוני בטחון. ברור כי לא נוכל לאפשר בגלוי קריאות מסוכנות כגון אלו שאנו פועלים למנוע ברשתות.

11. סקירה מודיעינית תוגש בנפרד ותעמוד לעיון כבוד בית המשפט בלבד.

בברכה,

**נצ"מ ויקטור בוסקילה
מפקד מרחב גליל**

E-mail: Mahoz.zafon@police.gov.il